

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Дарина Найденова Христова, д.м.
катедра „Хигиена и епидемиология“, ФОЗ, МУ - Варна

за дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„Доктор“

по научната специалност **„Хигиена“** на тема:

**„Хранителни алергии в кърмаческа възраст в Плевенския регион-
рискови фактори и поведение“**

на **д-р Ваня Маргаритова Недкова-Миланова**, докторант на
самостоятелна подготовка в МУ-Варна

Кратки данни за професионалното развитие на кандидата

Ваня Недкова – Миланова завършва Медицински Университет – Плевен през 2000 г. Последователно придобива специалностите „Детски болести“ (през 2006 г.) и „Обща медицина“ (2008 г.). Основната част от професионалния си път д-р Недкова – Миланова преминава като лекар – ординатор (2000-2006 г.) в ЦСМП –Ловеч и Плевен и в ДКЦ – Плевен, където работи като педиатър (2009-2019 г.). Последните 14 години е асистент в катедрата по „Обща медицина“ в МУ – Плевен и преподава на студенти АЕО и БЕО (от специалностите медицина, рехабилитация и ерготерапия, медицинска сестра), както и участва в основния курс по Обща медицина за ОПЛ.

Д-р Недкова – Миланова непрекъснато повишава своята професионална компетентност чрез участия в курсове, специализации с изследователска и образователна насоченост и научни прояви. Повишаването на компетентността и в сферата на детското и обществено здраве има пряко отношение към темата на настоящия дисертационен труд.

Цялата процедура по зачисляване, полагане на изпит за докторски минимум, отчисляване и насочване към публична защита е съобразена със законовите разпоредби и Правилника за РАС на МУ – Варна. Със заповед №Р-109-256/ 13.07.2017 г. на Ректора на Медицински Университет „проф. д-р П. Стоянов“ д-р Недкова – Миланова е зачислена в докторантура в самостоятелна форма за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ на тема „Хранителни алергии в кърмаческа възраст в Плевенския регион - рискови фактори и поведение“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина и специалност Хигиена (Хранене и диететика) с научен ръководител доц. д-р Дарина Найденова Христова, д.м. Д-р Недкова – Миланова полага изпита си за докторски минимум на 13.10.2017г. с отличен. След успешна вътрешна защита, проведена на 24.10.2019г., със заповед на Ректора №Р-109-426/18.12.2019г. докторантът е отчислен с право на защита.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем 161 стандартни страници и е оформен съгласно изискванията. Структурните раздели на дисертацията са добре балансирани и са в следната логическа последователност: литературен обзор – 47 страници, цел, задачи, методология на изследването – 5 страници, резултати и обсъждане – 51 страници, профилактична програма за превенция на хранителната алергия при фамилно обременени деца – 5 страници, изводи и приноси – 4 страници. Цитирани са 386 литературни източници, от които 49 на кирилица и 337 на латиница. Дисертационният труд включва 16 таблици, 24 фигури и 3 приложения, които много добре представят извършения обем на разработката и дават основа за аналитично обсъждане на резултатите. Литературният обзор обобщава съвременна информация и показва познанията и практическия опит на кандидата в областта на детското хранене.

Актуалност на темата на дисертационния труд. Докторантът се насочва към една много важна и в клиничен, и в обществено – здравен аспект тема: хранителните алергии в кърмаческа възраст. Тази група заболявания са сериозен проблем при кърмачета и малки деца и са с висока честота на разпространение. С проведеното поручване и разработването на профилактичната програма и алгоритъм на поведение при деца с фамилна анамнеза за хранителни алергии, докторантката допринася значително за разширяване на познанията за рисковите фактори и поведение при хранителните алергии в наши условия. Самостоятелният избор на темата показва добрата осведоменост и чувствителността на докторанта към обществено – здравните проблеми, които изискват по-задълбочено проучване.

Литературен обзор: теоретичната обосновка и проучване на наличните литературни източници по темата на дисертацията заемат около 30% от общия обем на работата и са добре структурирани в шест раздела. В дълбочина са разгледани въпросите за клиничните изяви, диагностицирането на хранителните алергии в ранна детска възраст, за ролята на кърменето, адекватното хранене и микробиома.

Целта на дисертационния труд е прецизно дефинирана: да се проучат рисковите фактори за появата на хранителна алергия, разпознаването и диагностицирането ѝ, клиничните ѝ изяви и възможностите за профилактика сред кърмачета от Плевенския регион. За постигане на поставената цел са формулирани пет задачи, основна от които се явява анализа на рисковите фактори за хранителна алергия в Плевенски регион. Методологията е детайлно описана. Набирането на участници от повече от 80 практики на семейни лекари от Плевен и региона, подбрани предварително с условието поне 50% от пациентите им да са на възраст под 18 години, подкрепя достоверността на получените резултати. Проучвайки проблема за профилактиката на хранителните

алергии в детска възраст, докторантът установява и важната роля на информираността на общопрактикуващия лекар, провеждащ детските консултации и инструктиращ майката за моделът на хранене и захранване на кърмачето. В тази връзка е проведено анкетно проучване сред ОПЛ, насочено към техните познания в сферата на съвременните препоръки за профилактично хранене. Резултатите показват, че е необходимо повишаване на здравната култура на родителите по отношение на алиментарната профилактика на хранителните алергии в кърмаческа възраст за да могат в семействата, най-вече с фамилна обременост, да направят информираният избор за моделът на хранене и захранване на кърмачето.

Приноси: изведените от д-р Недкова – Миланова приноси са както с познавателен, така и с практико-приложен характер. Разработените от кандидата „Алгоритъм на поведение при деца с хранителна алергия” и профилактична програма за превенция на хранителната алергия сред фамилно обременени деца са удобен инструмент за практиката на семейния лекар.

Авторефератът е изготвен според изискванията и отразява напълно съдържанието на дисертационния труд, представя в детайли основните резултати, изводи и приноси на настоящата работа.

Ваня Недкова – Миланова прилага пет публикации и научни съобщения във връзка с темата на дисертационния труд.

Лични впечатления: познавам д-р Ваня Недкова - Миланова от възложеното ми научно ръководство на представения за защита настоящ дисертационен труд. На мнение съм, че цялата работа по дисертационния труд е допринесла за значителното и израстване и развитие на качествата и на научен изследовател. Високо оценявам инициативността и, както и стремежа и за прецизност, самостоятелност и непрекъснато усавършване в научната работа.

Представеният дисертационен труд и впечатленията ми от съвместната ми работа с кандидатката ми дават основания да твърдя, че д-р Недкова-Миланова има лично отношение към популяризирането на здравословните практики на хранене в кърмаческа възраст сред родителите и общопрактикуващите лекари в регион Плевен. Не мога да не спомена и приносът и в разработването и профилактичната програма и алгоритъм на поведение при деца с фамилна анамнеза за хранителни алергии.

Заключение

Представеният за защита дисертационен труд на тема „Хранителни алергии в кърмаческа възраст в Плевенския регион-рискови фактори и поведение“ е съобразен с изискванията на Медицински Университет – Варна и се отличава с актуалност и висок научен стил, извежда приноси с теоретично и реално практическо значение.

Напълно убедено давам своята *положителна оценка* и предлагам на останалите членове на уважаемото Научно жури да гласуват положително за присъждане на Ваня Маргаритова Недкова-Миланова на образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Хигиена“.

06.02.2020г.

 Подпис:
(доц. д-р Д. Найденова, д.м.)